

No: 1179 – Menş e Adı

GELENDOST ÇALTI SARIMSAĞI

Tescil Ettiren
ISPARTA İL ÖZEL İDARESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 31.03.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 26.07.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1179
Tescil Tarihi	: 26.07.2022
Başvuru No	: C2021/000154
Başvuru Tarihi	: 31.03.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Gelendost Çaltı Sarımsağı
Ürün / Ürün Grubu	: Sarımsak / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Isparta İl Özel İdaresi
Tescil Ettirenin Adresi	: Sanayi Mah. 104 Cad. İl Özel İdaresi 59 32100 Merkez / ISPARTA
Coğrafi Sınırı	: Isparta ili Gelendost ilçesi Çaltı Köyü
Kullanım Biçimi	: Gelendost Çaltı Sarımsağı ibaresi ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Gelendost Çaltı Sarımsağı ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Gelendost Çaltı Sarımsağı; *Allium Sativum L* türüne ait olup, Isparta ili Gelendost ilçesi Çaltı Köyünde yetiştirilir ve bir önceki hasattan tohumluk olarak ayrılan sarımsak dişlerinin, bir sonraki ekim döneminde dikilmesi suretiyle üretilir ve baklagil türleri ile münavebeli olarak 2-3 yılda bir yetiştirilir. Dekar başına alınan ürün miktarı 750-1250 kg'dır. Hasat zamanı bakımından erkencidir.

Gelendost Çaltı Sarımsağı yeşil aksam bakımından yoğundur, güçlü bir gelişime sahiptir ve dik duruş gösterir. Bitki boyu en az 52 cm, yaprak genişliği en az 15,1 mm'dir.

Gelendost Çaltı Sarımsağı baş ağırlığı 31,2-47,1 g olarak orta sınıfta yer alır. Başın enine kesiti elips oval, boyuna kesiti ise geniş elips şeklindedir. Baştaki diş sayısı 4-23 adettir. Dişlerin dizilişi düzgün sıralı değildir. Diş iriliği 2,90-3,92 g'dır. Diş kabuk rengi kremdir ve sarımsı renkte diş et rengine sahiptir. Gelendost Çaltı Baş kuru diş kabukta antosiyanin çizgileri ve diş kabukta antosiyanin rengi mevcuttur.

Gelendost Çaltı Sarımsağının yetiştiği toprak; killi-tınlı, tuzsuz ve pH seviyesi 7,8 olup hafif alkalidir. Besin elementlerince yeterli toprak yapısına sahip olan coğrafi sınırdaki sadece dikim öncesi toprağa yanmış ahır gübresi verilerek üretim yapılır.

Çaltı Köyü, Akdeniz iklimi ve karasal iklim arası geçiş kuşağı iklim özelliklerinin etkisinde olup, ortalama yağış miktarı 428,3 mm, ortalama aylık sıcaklığı 13,4 ° C ve ortalama aylık nispi nemi %58,1'dir. Çaltı Köyü, sarımsağın gelişme döneminde yağış alır ve olgunlaşma döneminde fazla yağış almaz. Toprak yapısı ve iklim özelliklerinden dolayı kimyasal gübre kullanılmadan ve sulama yapılmadan üretim yapılır. Coğrafi sınırın bu toprak ve iklim özellikleri nedeniyle Gelendost Çaltı Sarımsağı keskin kokulu olup, yoğun aromaya sahiptir.

Gelendost Çaltı Sarımsağının diğer özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1. Gelendost Çaltı Sarımsağının özellikleri

Özellik	Değer
Yeşil aksam yoğunluğu	Yoğun
Yeşil aksam yaprakların duruşu	Dik
Yaprak rengi	Yeşil
Yaprakta mumluluk	Orta
Yaprak uzunluğu	Orta
Bitki uzunluğu	Uzun
Yaprak genişliği	Orta
Yaprağın enine kesite göre şekli	Hafif konkav
Yalancı gövdede antosiyanin varlığı	Çok
Yalancı gövdede dip kısmın genişliği	Orta
Yalancı gövdede çiçek sapı oluşumu	Var
Çiçek sapında kıvrılma	Yok
Çiçek sapı uzunluğu	Kısa
Çiçek sapında dişçik oluşumu	Var
Çiçek tablasında dişçik oluşumu	Yok

Baş iriliği	Orta
Başın boyuna kesit şekli	Geniş eliptik
Başın enine kesit şekli	Eliptik oval
Baş çapı	Orta
Baş yüksekliği	Orta
Başın uç kısmında dişlerin diziliş şekli	Boyun ile aynı seviyede
Baş kök diskinin pozisyonu	İçe doğru basık
Baş kök kısmının şekli	Girintili
Başta dişlerin sıklığı	Sıkı
Baş kabuğunda zemin rengi	Sarımsı beyaz
Baş kabuğunda antosiyanin çizgileri varlığı	Var
Baştan kabuğun ayrılabilirliği	Orta
Baş kabuk kalınlığı	Orta
Başta diş sayısı (adet/baş)	Az
Başta dişlerin dizilişi	Düzensiz sıralı değil
Baş etrafında dış diş oluşumu	Var
Diş iriliği	İri
Diş yüksekliği	Orta
Diş genişliği	Geniş
Diş kalınlığı	Orta
Diş kabuk rengi	Krem
Diş kabuk renginin yoğunluğu	Çok
Diş kabuğunda antosiyanin çizgilerinin varlığı	Var
Diş et rengi	Sarımsı
Hasat olgunluğu zamanı	Orta

Tablo 2. Gelendost Çaltı Sarımsağının uçucu yağ bileşenleri

Uçucu yağ bileşenleri	Miktar (%)
Sülfür alil metil	5,15-5,19
Disülfid dimetil	1,34-1,38
Dialil sülfid	7,30-7,34
1.2- diasetilhidrazin	3,64-3,66
Disülfid metil 2-propenil	20,94-20,98
Dialil disülfid	54,00-54,03
(Z)-1-Allil-2-(prop-1-en-1-yl) disülfan	3,96-4,00
Trisülfür metil 2-propenil	0,43-0,47

Üretim Metodu:

Gelendost Çaltı Sarımsağında üretim materyali olarak, bir önceki hasattan ayrılan ve genel özellikleri uygun olan, iri taneli, hasarsız, parlak, zarar görmemiş sarımsak dişleri kullanılır.

Toprak hazırlığı ve dikim: Gelendost Çaltı Sarımsağı yetiştirilecek topraklar; ağustos, eylül ve ekim aylarında olmak üzere yılda 3 defa sürülüp ızgara çekilerek dikime hazırlanır. Bir dekar 3 ton yanmış hayvan gübresi verilir ve kazayağı çekilerek yabancı otlar temizlenir. Sarımsak dikimi sonbaharda 1 Ekim-30 Kasım tarihleri arasında yapılır. Sarımsak dişleri bir kova içerisine konur, 20 cm sıra arası ve 20 cm sıra üzeri olacak şekilde 5-7 cm derinliğinde dikilir. Her bir dekar için 150-200 kg tohum kullanılır. Gelendost Çaltı Sarımsağı kuru tarım koşullarında yetiştirilir. Sonbaharda ilk yağmurlardan sonra dişler filizlenip toprak yüzeyine çıkar. Mart ayında yabancı otlar mücadelesi için elle çapa yapılır. Tarlanın ot durumuna göre ikinci çapa yapılır. Coğrafi sınırda çok fazla hastalık ve zararlı görülmemekle birlikte gerektiğinde Gelendost İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden teknik yardım alınır.

Hasat ve depolama: Hasada, 21 Hazirandan sonra başlanır. Bitki yaprakları tamamen kurumadan, sapların kolaylıkla örülebileceği uygun nem içeriğinde elle hasat yapılır. Hasat edilen ürünler 15-20 baş sarımsak kurumuş sapları ile örülerek ya da bağlanarak demetler oluşturulur ve bu şekilde piyasaya sunulur. Hane tüketimi veya tohumluk için ayrıldığında ise serin yerlerde veya tavanlara asılarak saklanır.

Denetleme:

Denetimler; Isparta İl Özel İdaresinin koordinatörlüğünde; Isparta İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Gelendost İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Yalova Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, S.S. Çaltı Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Isparta İl Özel İdaresinden konuda uzman birer kişinin katılımıyla beş kişiden oluşan denetim mercii tarafından, düzenli olarak yılda bir defa, gerekli görülen hallerde ve şikâyet üzerine ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; Gelendost Çaltı Sarımsağı yetiştirilen yerlerin uygunluğu; tohumluk olarak ayrılan sarımsakların uygunluğu; üretim metoduna uygunluk; hasat ve depolama koşullarının uygunluğu ve Gelendost Çaltı Sarımsağı ibaresi ile menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.